

ВІДОКРЕМЛЕННЯ АКТИВІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ

Статтю присвячено правовим аспектам інструменту відокремлення активів, який застосовують під час виведення неплатоспроможних банків з ринку. Цей інструмент передбачений Ключовими характеристиками ефективних систем врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності та Директивою 2014/59/ЄС, однак це не імплементований у законодавство України. Розглянуто основні елементи, необхідні для ефективної імплементації інструменту відокремлення активів. Так, законодавство повинно чітко визначати повноваження органу врегулювання щодо передачі непрацюючих активів неплатоспроможного банку компанії з управління активами без згоди акціонерів або будь-яких інших осіб, а також повноваження щодо повернення активів назад у випадках, визначених законом. Така передача активів здійснюється з метою максимізації їхньої вартості для можливого продажу або впорядкованої поступової ліквідації компанією з управління активами. Стаття також визначає основні вимоги та гарантії, що мають бути передбачені для компанії з управління активами. Це норми щодо власника, предмета діяльності, повноважень, корпоративного управління та припинення компанії з управління активами. Запропоновано внести зміни до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», щоб відобразити особливості, описані у статті.

Ключові слова: Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, неплатоспроможність банків, передача активів і зобов'язань, кредитор, корпоративне управління.

Постановка проблеми. Належне правове регулювання виведення неплатоспроможних банків з ринку сприяє забезпеченню фінансової стабільності. В Україні правові, фінансові та організаційні засади функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб і виведення неплатоспроможних банків з ринку встановлено Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» № 4452-VI від 23 лютого 2012 р. (ч. 1 ст. 1 Закону)¹. У Законі закріплено такі інструменти виведення неплатоспроможних банків з ринку, як передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку², продаж неплатоспроможного банку інвестору³, бейл-ін⁴, виведення неплатоспроможного банку за участю держави⁵ та перехідний банк⁶. Водночас Закон не містить інструменту відокремлення активів, що передбачений

Директивою 2014/59/ЄС⁷. Імплементація цієї Директиви є однією з пріоритетних реформ фінансового сектору, передбачених Стратегією розвитку фінансового сектору України, розробленою спільно Національним банком України, Міністерством фінансів України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб і схваленою Радою фінансової стабільності 19 липня 2023 р.⁸ У зв'язку з цим доцільно охарактеризувати правові аспекти інструменту відокремлення активів і запропонувати шляхи його імплементації в національне законодавство.

¹ Верховна Рада України, *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб*, Закон України 4452-VI, ухвалено 23 лютого 2012, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.

² *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб*, ст. 40.

³ Там само, ст. 41.

⁴ Там само, ч. 3 ст. 41.

⁵ Там само, ст. 41-1.

⁶ Там само, ст. 42–43.

⁷ EU, European Parliament and Council, *Establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 648/2012*, Directive 2014/59/EU, May 15, 2014, EUR-Lex – 32014L0059 – EN – EUR-Lex (europa.eu).

⁸ Міністерство фінансів України, «Регулятори фінансового ринку, Мінфін та Фонд гарантування вкладів фізосіб затвердили нову Стратегію розвитку фінансового сектору України», 29 серпня 2023, https://mof.gov.ua/uk/news/regulatori_finansovogo_rinku_minfin_ta_fond_garantuvannia_vkladiv_fizosib_zatverdili_novu_strategiiu_rozvitku_finansovogo_sektoru_ukraini-4158.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Рекомендації щодо правового регулювання інструменту відокремлення активів надавали Ross Leckow, Rosa Lastra, Jay Westbrook, Dong He, Stefan Ingves, Steven A. Seelig, Caroline Cerruti, Ruth Neyens, Thomas Rose, George G. Kaufman та ін. В Україні над темою виведення неплатоспроможних банків з ринку працювали К. Возняковська, О. Лобач, А. Нечай, О. Орлюк, Л. Савченко, Ю. Собчук, О. Швагер, Є. Ходак та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Ключові характеристики ефективних систем врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності (далі – Ключові характеристики), що є міжнародним стандартом із врегулювання системно важливих фінансових установ, передбачають, що органи врегулювання повинні бути наділені повноваженнями створювати окрему інституцію з управління активами (наприклад, дочірню юридичну особу неплатоспроможної фінансової установи, юридичну особу спеціального призначення або трастову компанію чи компанію з управління активами) та передавати їй в управління та ліквідацію непрацюючі кредити або активи, які важко оцінити (п. viii Ключової характеристики 3.2)⁹.

Європейська Комісія запровадила «Ключові характеристики» Директивою 2014/59/ЄС, яка набула чинності з 1 січня 2015 р.¹⁰ Стаття 42 Директиви 2014/59/ЄС передбачає інструмент відокремлення активів (*asset separation tool*)¹¹. Інструмент відокремлення активів дозволяє органам врегулювання передавати активи, права та зобов'язання від неплатоспроможної фінансової установи або перехідної установи до інституції з управління активами без згоди акціонерів/власників неплатоспроможної фінансової установи чи будь-якого її контрагента, будь-якої третьої особи, іншої, ніж перехідна установа, і без дотримання будь-яких процедурних вимог, передбачених законодавством про господарські товариства або законодавством про ринки капіталу (ч. 1 ст. 42)¹².

Інструмент відокремлення активів дає змогу організовано й максимально ефективно ліквідувати ті активи неплатоспроможного банку, існування яких недоцільно підтримувати, організовано і максимально ефективно¹³. Зокрема,

це непрацюючі активи. Очищення балансу неплатоспроможного банку від непрацюючих активів і пов'язаних із ними ризиків дає змогу зберегти решту здоровішої частини балансу та забезпечити підтримку ключових функцій¹⁴. Вилучення проблемних активів з балансу неплатоспроможної фінансової установи має позитивно вплинути на погляди агентств кредитного рейтингу, інвесторів, потенційних інвесторів, кредиторів, вкладників і позичальників¹⁵.

Варто зазначити, що непрацюючі активи можуть мати певний потенціал повернення своєї вартості¹⁶. Однак у неплатоспроможного банку може не бути ресурсів для управління такими активами, тоді як компанія з управління активами матиме необхідні ресурси й експертизу. У такому разі активи передають компанії з управління активами, яка здійснює управління активами з метою максимізації їхньої вартості для можливого продажу або впорядкованої поступової ліквідації, якщо негайна ліквідація є не вигідною в цей момент часу¹⁷. Компанія з управління активами має довший період існування і може відшкодувати з непрацюючих активів більше, ніж у разі їх негайної ліквідації¹⁸. Крім того, застосовується принцип ефекту масштабу в адмініструванні роботи з непрацюючими кредитами, формуванні та продажу портфелів активів¹⁹.

З огляду на зазначене вище, Директива 2014/59/ЄС визначає три випадки, коли орган врегулювання має право використовувати інструмент відокремлення активів, прав і зобов'язань: а) ситуація на конкретному ринку активів є такою, що їх ліквідація в рамках звичайного провадження у справі про банкрутство могла б негативно вплинути на один або кілька фінансових ринків²⁰, б) передача активів необхідна для забезпечення належного функціонування установи в режимі врегулювання неплатоспроможності або перехідної установи; в) передача активів необхідна, щоб

¹⁴ Jan Pys, "Robustness of the Bank Resolution Framework in the European Union," *Copernican Journal of Finance & Accounting* 6, no. 1 (2017): 79.

¹⁵ Anna T. Pinedo, "Removing toxic assets from balance sheets: Structures based on the good bank-bad bank model," *Journal of Securities Law, Regulation & Compliance* 2, no. 4 (2009): 291–92.

¹⁶ Mejra Festić, Anita Peša, and Marko Lukavac. "International Environment: Recovery and Resolution Regimes as the Pillar of the Banking Union," *Naše gospodarstvo/Our Economy* 65, no. 2 (2019): 36.

¹⁷ World Bank Group, *Understanding Bank Recovery and Resolution in the EU*, 131.

¹⁸ Phoebe White and Tanju Yorulmazer, "Bank Resolution Concepts, Trade-offs, and Changes in Practices," *Federal Reserve Bank of New York Economic Policy Review* 20, no. 2 (2014): 163.

¹⁹ Ibid.

²⁰ EBA Guidelines on the determination of when the liquidation of assets or liabilities under normal insolvency proceedings could have an adverse effect on one or more financial markets under Article 42(14) of Directive 2014/59/EU, EBA/GL/2015/05.

⁹ Financial Stability Board, *Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions*, October 15, 2014, https://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_141015.pdf.

¹⁰ Karsten Paetzmann, "Bad assets options and bank resolution in Europe: Lessons learned in and after the 2008 financial crisis," *The Journal of Risk Finance* 16, no. 5 (2015): 487.

¹¹ Directive 2014/59/EU, Art. 42.

¹² Directive 2014/59/EU, Art. 42(1).

¹³ World Bank Group, *Understanding Bank Recovery and Resolution in the EU: A Guidebook to the BRRD* (Vienna: World Bank, 2016), 131.

отримати максимальні надходження від ліквідації (ч. 5 ст. 42 Директиви 2014/59/ЄС).

Активи має бути передано за плату на підставі справедливої оцінки²¹. Неправильна оцінка може принести неправомірну вигоду акціонерам і кредиторам банку²². Доцільно визначати ціну на основі ринкового ціноутворення, норм бухгалтерського обліку та чіткої класифікації кредитів²³. При цьому ціну можна визначати за портфелями активів або окремими активами, що передаються²⁴. У випадках, коли є ринок, можуть бути передбачені торги активами зі створенням інформаційних приміщень, які дають змогу потенційним покупцям проводити належну перевірку перед початком торгів²⁵.

Директива 2014/59/ЄС передбачає, що орган врегулювання має бути наділений повноваженнями передавати активи і зобов'язання від компанії з управління активами назад неплатоспроможній установі і неплатоспроможна установа зобов'язана їх прийняти (ч. 9 ст. 42). Це можливо, якщо право повертати активи визначено в документі, на підставі якого було здійснено передачу, або якщо фактично визначені права не відповідають вказаним у документі, на підставі якого здійснено передачу (ч. 10 ст. 42), протягом визначеного періоду та з дотриманням інших умов, передбачених у зазначеному документі. При цьому Директива 2014/59/ЄС передбачає, що орган врегулювання має право застосовувати свої повноваження щодо передачі активів і повернення їх неплатоспроможній установі неодноразово (ч. 9 ст. 42).

Інструмент відокремлення активів застосовується лише разом з іншим інструментом врегулювання, як-от продаж бізнесу (*sales of business*) або перехідна установа (*bridge institution*), про що зазначено в частині п'ятій ст. 37 Директиви 2014/59/ЄС²⁶. Отже, інструмент відокремлення активів є лише першим кроком у процедурі врегулювання²⁷.

Ключовим елементом інфраструктури для реалізації інструменту відокремлення активів є компанія з управління активами. Щоб зменшити ризик політичного тиску, конфлікту інтересів

та послаблення ринкової дисципліни, а також забезпечити ефективне функціонування компанії з управління активами, доцільно передбачити низку законодавчих вимог і гарантій^{28, 29}. Зокрема, слід чітко визначити предмет діяльності компанії з управління активами та її повноваження, у тому числі спеціальні повноваження, забезпечити операційну автономію і комерційну спрямованість та передбачити вимоги до корпоративного управління^{30, 31}. З цією метою може бути прийнятий спеціальний закон або відповідні норми можуть бути передбачені в банківському законодавстві³².

Компанії з управління активами можуть мати вузький предмет діяльності, якщо їх створено з метою виведення неплатоспроможного банку з ринку, або широкий предмет діяльності, якщо їх створено в рамках діяльності з реструктуризації заборгованості у фінансовому секторі. Деякі компанії з управління активами не обмежуються одним предметом діяльності³³. Дослідження Міжнародного валютного фонду показують, що ефективнішими є компанії з управління активами, які мають вузький предмет і чітко визначені цілі діяльності^{34, 35}. У разі виведення неплатоспроможного банку з ринку такою метою може бути максимізація прибутку або мінімізація збитків, залежно від ринкових умов і вартості фінансування компанії з управління активами³⁶. Описаний підхід використовується в Директиві 2014/59/ЄС, яка передбачає, що компанію з управління активами створюють з метою отримання всіх або частини активів, прав та зобов'язань однієї або кількох установ у режимі врегулювання або перехідних установ (п. (b) ч. 2 ст. 42).

Компанія з управління активами повинна бути правонаступником тих прав та обов'язків, які належали неплатоспроможному банку за переданими активами, включаючи права на зарахування

²¹ Michael Schillig, *Bank Resolution Regimes in Europe II – Resolution Tools and Powers* (August 25, 2012), 87, <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2136084>.

²² Simon Brodie, *Bank Resolution: Key Issues and Local Perspectives* (London: INSOL International, 2019), 30.

²³ David S. Hoelscher, *Bank Restructuring and Resolution* (Washington: International Monetary Fund, 1995), 222.

²⁴ World Bank Group, *Understanding Bank Recovery and Resolution in the EU*, 134.

²⁵ Claire L. McGuire, *Simple Tools to Assist in the Resolution of Troubled Banks* (Washington, DC: World Bank, 2012), 9–10.

²⁶ Directive 2014/59/EU, Art. 37(3).

²⁷ Jan Pys, "Robustness of the Bank Resolution Framework in the European Union," 79.

²⁸ David C. Parker, *Closing a Failed Bank: Resolution Practices and Procedures* (Washington, DC: International Monetary Fund, 2011), 154.

²⁹ Hoelscher, *Bank Restructuring and Resolution*, 16.

³⁰ Parker, *Closing a Failed Bank: Resolution Practices and Procedures*, 154.

³¹ Ibid.

³² Caroline Cerruti and Ruth Neyens, *Public Asset Management Companies: A Toolkit* (Washington, DC: World Bank, 2016), 15.

³³ Ross Leckow, *An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency*. IMF Policy Paper No. 09/32 (Washington: International Monetary Fund, 2009), 60.

³⁴ Daniela Klingebiel, *The Use of Asset Management Companies in the Resolution of Banking Crises: Cross-Country Experience*. World Bank Policy Research Paper No. 2284 (Washington, DC: World Bank, 2000), 21.

³⁵ David Woo, *Two Approaches to resolving Nonperforming Assets during Financial Crises*. IMF Working Paper 00/33 (Washington: International Monetary Fund, 2000), 10–11.

³⁶ Parker, *Closing a Failed Bank: Resolution Practices and Procedures*, 154.

зустрічних вимог. Вона отримує право проводити реструктуризацію зобов'язань за кредитними договорами та ініціювати примусове виконання зобов'язань за кредитним договором і звернення стягнення на предмет застави. Компанія з управління активами також повинна мати право користуватися послугами колекторських компаній та створювати компанії спеціального призначення і передавати їм активи, які необхідно відокремити³⁷.

У разі, якщо загальне законодавство містить норми, що перешкоджають здійсненню компанією з управління активами діяльності та досягненню своєї мети, може бути доцільним внесення змін і наділення компанії з управління активами спеціальними повноваженнями³⁸. Це також може бути доцільно у разі, якщо правова система певної юрисдикції не враховує особливостей роботи з непрацюючими активами. Наприклад, суди не мають такого досвіду або ресурсів³⁹. Спеціальні повноваження можуть охоплювати повноваження щодо набуття активів, реструктуризації, збору інформації⁴⁰. Оскільки спеціальні повноваження не відповідають підходам загального законодавства, вони повинні бути тимчасовими та підлягати нагляду, щоб запобігти зловживанням^{41, 42}.

Директива 2014/59/ЄС передбачає, що компанія з управління активами повинна повністю або частково належати державі або органу врегулювання (п. (b) ч. 2 ст. 42 Директиви). Участь приватного інвестора створює стимули для ефективного управління та може підсилити комерційну спрямованість компанії з управління активами⁴³. Водночас дискусійним є питання, чи це буде сумісно з особливими повноваженнями компанії з управління активами, якщо такі передбачено⁴⁴.

Слід зазначити, що Директива 2014/59/ЄС вимагає наділити орган врегулювання ключовими повноваженнями, які зазвичай має власник, а саме: затверджувати зміст установчих документів, призначати або затверджувати (залежно від складу власників) керівників, затверджувати розмір винагороди керівників та визначати їхні

зобов'язки, затверджувати стратегію і профіль ризику компанії з управління активами⁴⁵.

Створення компанії з управління активами та вибір її організаційно-правової форми залежать від особливостей національного законодавства. Порядок її створення та повноваження може визначати спеціальний закон або загальне національне корпоративне законодавство. У більшості юрисдикцій загального права перевагу віддають юридичній особі, статус якої регулюється спеціальним законом⁴⁶. Компанія з управління активами не провадить банківської діяльності та не отримує банківської ліцензії. Компанія з управління активами зазвичай не потребує доступу до інфраструктури фінансового ринку⁴⁷.

Компанія з управління активами повинна дотримуватися принципів належного, надійного та прозорого управління⁴⁸. Потрібно забезпечити операційну незалежність та унеможливити політичний вплив на діяльність компанії. Залежно від юрисдикції цього може бути складно досягти, однак це питання потрібно брати до уваги під час розробки спеціального законодавства та створення компанії з управління активами⁴⁹.

Установчий документ повинен чітко визначати склад органів управління, строк їхніх повноважень, порядок призначення та звільнення. Члени ради компанії з управління активами повинні відповідати вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації⁵⁰. Більшість членів ради повинні бути незалежними, щоб мати змогу допомогти компанії з управління активами протистояти тиску з боку позичальників і потенційних покупців активів, які бажають отримати неправомірні переваги⁵¹. Крім того, члени ради повинні розкрити будь-який конфлікт інтересів, якщо такий є. Повноваження ради потрібно передбачити на рівні закону⁵². Крім того, потрібно передбачити систему внутрішнього і зовнішнього контролю та розкриття інформації. Компанія з управління активами зобов'язана публікувати річну звітність,

³⁷ Directive 2014/59/EU, Art. 42(4).

³⁸ Cerruti and Neyens, *Public Asset Management Companies: A Toolkit*, 14.

³⁹ Single Resolution Board, *Banking Union Resolution 'Dossier' for FMI*, March 1, 2021, https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/2021-03-01_srb_fmi_banking_union_guidance_final.pdf.

⁴⁰ Leckow, *An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency*, 41.

⁴¹ Rose, *A Practical Guide to an Effective National AMC*, 19.

⁴² Cerruti and Neyens, *Public Asset Management Companies: A Toolkit*, 24.

⁴³ Parker, *Closing a Failed Bank: Resolution Practices and Procedures*, 155.

⁴⁴ Cerruti and Neyens, *Public Asset Management Companies: A Toolkit*, 24.

³⁷ Cerruti and Neyens, *Public Asset Management Companies: A Toolkit*, 17.

³⁸ Thomas Rose, *A Practical Guide to an Effective National AMC* (Washington, DC: World Bank, 2005), 18.

³⁹ Parker, *Closing a Failed Bank: Resolution Practices and Procedures*, 154.

⁴⁰ Rose, *A Practical Guide to an Effective National AMC*, 18.

⁴¹ Ibid.

⁴² Leckow, *An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency*, 71.

⁴³ Cerruti and Neyens, *Public Asset Management Companies: A Toolkit*, 16.

⁴⁴ Ibid.

затверджену аудитором, на своїй сторінці в мережі «Інтернет»⁵³.

Директива 2014/59/ЄС містить застереження, що акціонери або інші кредитори неплатоспроможної установи, чії активи або зобов'язання не передаються компанії з управління активами, не мають прав вимоги до цієї компанії (ч. 12 ст. 42). Компанія з управління активами не несе відповідальності перед акціонерами або іншими кредиторами, крім випадків умислу або грубої необережності, які порушують права таких акціонерів або інших кредиторів (ч. 13 ст. 42)⁵⁴.

Компанії з управління активами за своєю природою є тимчасовими, а після досягнення своєї мети повинні бути припинені. Така природа вимагає запровадження системи стимулів, які б сприяли досягненню поставленої мети й унеможливили б невинуватене продовження діяльності компанії з управління активами⁵⁵. У багатьох країнах встановлюють визначену дату припинення компанії з управління активами. Важливо, щоб така дата була реалістичною з огляду на поставлену мету. Також доцільно встановити регулярні проміжні цілі, які можуть бути гнучкими, і мати запасний план щодо розпорядження або управління активами, якщо компанія з управління активами не зможе досягти своєї мети до встановленої дати її припинення. Також доцільно запровадити фінансові стимули для працівників⁵⁶.

⁵³ Cerruti and Neyens, 26–27.

⁵⁴ Schillig, *Bank Resolution Regimes in Europe II – Resolution Tools and Powers*, 87.

⁵⁵ Leckow, *An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency*, 60.

⁵⁶ Rose, *A Practical Guide to an Effective National AMC*, 20.

Висновки

Відокремлення активів і зобов'язань є ефективним додатковим до інших інструментів врегулювання неплатоспроможних банків механізмом розділення працюючих і непрацюючих активів. Цей інструмент дає змогу відокремити непрацюючі активи неплатоспроможного банку з подальшою примусовою передачею їх за плату спеціально створеній юридичній особі з метою максимізації їхньої вартості для можливого продажу або впорядкованої поступової ліквідації. Для його успішної імплементації законодавство будь-якої держави має на рівні закону передбачити повноваження органу врегулювання примусово реалізовувати цей інструмент, а також створювати тимчасово, для виконання чітко визначеного завдання, компанію з управління активами та виконувати функції її власника. Крім того, на рівні закону доцільно передбачити вимоги і гарантії щодо компанії з управління активами, щоб зменшити ризик політичного тиску або неефективного функціонування.

В Україні потрібно розробити зміни до законодавства, зокрема передбачити інструмент відокремлення активів і зобов'язань додатково до функціонуючої системи інструментів врегулювання банків, повноваження Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з примусового застосування такого інструменту та право створення на певний строк компанії з управління активами, встановити основні вимоги до компанії з управління активами як юридичної особи спеціального призначення.

Список використаної літератури

- Верховна Рада України. *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб*. Закон України 4452-VI. Ухвалено 23 лютого 2012. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.
- Міністерство фінансів України. «Регулятори фінансового ринку, Мінфін та Фонд гарантування вкладів фізосіб затвердили нову Стратегію розвитку фінансового сектору України». 29 серпня 2023. https://mof.gov.ua/uk/news/regulatori_finansovogo_rinku_minfin_ta_fond_garantuvannia_vkladiv_fizosib_zatverdili_novu_strategiiu_rozvitku_finansovogo_sektoru_ukraini-4158.
- Brodie, Simon. *Bank Resolution: Key Issues and Local Perspectives*. London: INSOL International, 2019. <https://unov.tind.io/record/69758>.
- Cerruti, Caroline, and Ruth Neyens. *Public Asset Management Companies: A Toolkit*. Washington, DC: World Bank, 2016. <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-0874-6>.
- EU, European Banking Authority. *EBA Guidelines on the determination of when the liquidation of assets or liabilities under normal insolvency proceedings could have an adverse effect on one or more financial markets under Article 42(14) of Directive 2014/59/EU*. EBA/GL/2015/05. May 20, 2015. [EBA-GL-2015-05_EN_Guidelines on the asset separation tool.pdf](https://www.eba.europa.eu/media/1000000/2015/05/EBA-GL-2015-05_EN_Guidelines_on_the_asset_separation_tool.pdf) (europa.eu).
- EU, European Parliament and Council. *Establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 648/2012*. Directive 2014/59/EU. May 15, 2014. EUR-Lex – 32014L0059 – EN – EUR-Lex (europa.eu).
- Festić, Mejra, Anita Peša, and Marko Lukavac. “International Environment: Recovery and Resolution Regimes as the Pillar of the Banking Union.” *Naše gospodarstvo/Our Economy* 65, no. 2 (2019): 30–40.
- Financial Stability Board. *Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions*. October 15, 2014. https://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_141015.pdf.
- Hoelscher, David S. *Bank Restructuring and Resolution*. Washington: International Monetary Fund, 1995.
- Klingebiel, Daniela. *The Use of Asset Management Companies in the Resolution of Banking Crises: Cross-Country Experience*. World Bank Policy Research Paper No. 2284. Washington, DC: World Bank, 2000.
- Leckow, Ross. *An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency*. IMF Policy Paper No. 09/32. Washington: International Monetary Fund, 2009.
- McGuire, Claire L. *Simple Tools to Assist in the Resolution of Troubled Banks*. Washington, DC: World Bank, 2012.

- Paetzmann, Karsten. "Bad assets options and bank resolution in Europe Lessons learned in and after the 2008 financial crisis." *The Journal of Risk Finance* 16, no. 5 (2015): 486–97.
- Parker, David C. *Closing a Failed Bank: Resolution Practices and Procedures*. Washington, DC: International Monetary Fund, 2011.
- Pinedo, Anna T. "Removing toxic assets from balance sheets: Structures based on the good bank-bad bank model." *Journal of Securities Law, Regulation & Compliance* 2, no. 4 (2009): 289–309.
- Pys, Jan. "Robustness of the Bank Resolution Framework in the European Union." *Copernican Journal of Finance & Accounting* 6, no. 1 (2017): 77–87.
- Rose, Thomas. *A Practical Guide to an Effective National AMC*. Washington, DC: World Bank, 2005.
- Schillig, Michael. *Bank Resolution Regimes in Europe II – Resolution Tools and Powers*. August 25, 2012. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2136084>.
- Single Resolution Board. *Banking Union Resolution 'Dossier' for FMI's*. March 1, 2021. https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/2021-03-01_srb_fmi_banking_union_guidance_final.pdf.
- White, Phoebe, and Tanju Yorulmazer. "Bank Resolution Concepts, Trade-offs, and Changes in Practices." Federal Reserve Bank of New York *Economic Policy Review* 20, no. 2 (2014): 153–73. <https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/research/epr/2014/1412whit.pdf>.
- Woo, David. *Two Approaches to resolving Nonperforming Assets during Financial Crises*. IMF Working Paper 00/33. Washington: International Monetary Fund, 2000.
- World Bank Group. *Understanding Bank Recovery and Resolution in the EU: A Guidebook to the BRRD*. Vienna: World Bank, 2016.

Bibliography

- Brodie, Simon. *Bank Resolution: Key Issues and Local Perspectives*. London: INSOL International, 2019. <https://unov.tind.io/record/69758>.
- Cerruti, Caroline, and Ruth Neyens. *Public Asset Management Companies: A Toolkit*. Washington, DC: World Bank, 2016. <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-0874-6>.
- EU, European Banking Authority. *EBA Guidelines on the determination of when the liquidation of assets or liabilities under normal insolvency proceedings could have an adverse effect on one or more financial markets under Article 42(14) of Directive 2014/59/EU*. EBA/GL/2015/05. May 20, 2015. EBA-GL-2015-05_EN_Guidelines on the asset separation tool.pdf (europa.eu).
- EU, European Parliament and Council. *Establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 648/2012*. Directive 2014/59/EU. May 15, 2014. EUR-Lex – 32014L0059 – EN – EUR-Lex (europa.eu).
- Festić, Mejra, Anita Peša, and Marko Lukavac. "International Environment: Recovery and Resolution Regimes as the Pillar of the Banking Union." *Naše gospodarstvo/Our Economy* 65, no. 2 (2019): 30–40.
- Financial Stability Board. *Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions*. October 15, 2014. https://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_141015.pdf.
- Hoelscher, David S. *Bank Restructuring and Resolution*. Washington: International Monetary Fund, 1995.
- Klingebiel, Daniela. *The Use of Asset Management Companies in the Resolution of Banking Crises: Cross-Country Experience*. *World Bank Policy Research Paper No. 2284*. Washington, DC: World Bank, 2000.
- Leckow, Ross. *An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency*. IMF Policy Paper No. 09/32. Washington: International Monetary Fund, 2009.
- McGuire, Claire L. *Simple Tools to Assist in the Resolution of Troubled Banks*. Washington, DC: World Bank, 2012.
- Ministry of Finance of Ukraine. "Rehulatory finansovoho rynku, Minfin ta Fond harantuvannia vkladiv fizosib zatverdily novu Stratehiiu rozvytku finansovoho sektoru Ukrainy" ["Financial market regulators, the Ministry of Finance and the Individual Deposit Guarantee Fund approved the new Strategy for the Development of the Financial Sector of Ukraine"]. August 29, 2023. https://mof.gov.ua/uk/news/regulatori_finsanovogo_rinku_minfin_ta_fond_garantuvannia_vkladiv_fizosib_zatverdily_novu_strategiiu_rozvytku_finsanovogo_sektoru_ukraini-4158 [in Ukrainian].
- Paetzmann, Karsten. "Bad assets options and bank resolution in Europe Lessons learned in and after the 2008 financial crisis." *The Journal of Risk Finance* 16, no. 5 (2015): 486–97.
- Parker, David C. *Closing a Failed Bank: Resolution Practices and Procedures*. Washington, DC: International Monetary Fund, 2011.
- Pinedo, Anna T. "Removing toxic assets from balance sheets: Structures based on the goodbank-bad bank model." *Journal of Securities Law, Regulation & Compliance* 2, no. 4 (2009): 289–309.
- Pys, Jan. "Robustness of the Bank Resolution Framework in the European Union." *Copernican Journal of Finance & Accounting* 6, no. 1 (2017): 77–87.
- Rose, Thomas. *A Practical Guide to an Effective National AMC*. Washington, DC: World Bank, 2005.
- Schillig, Michael. *Bank Resolution Regimes in Europe II – Resolution Tools and Powers*. August 25, 2012. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2136084>.
- Single Resolution Board. *Banking Union Resolution 'Dossier' for FMI's*. March 1, 2021. https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/2021-03-01_srb_fmi_banking_union_guidance_final.pdf.
- Verkhovna Rada of Ukraine. *Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib [On Household Deposit Guarantee System]*. Law of Ukraine 4452-VI. February 23, 2012. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text> [in Ukrainian].
- White, Phoebe, and Tanju Yorulmazer. "Bank Resolution Concepts, Trade-offs, and Changes in Practices." Federal Reserve Bank of New York *Economic Policy Review* 20, no. 2 (2014): 153–73. <https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/research/epr/2014/1412whit.pdf>.
- Woo, David. *Two Approaches to resolving Nonperforming Assets during Financial Crises*. IMF Working Paper 00/33. Washington: International Monetary Fund, 2000.
- World Bank Group. *Understanding Bank Recovery and Resolution in the EU: A Guidebook to the BRRD*. Vienna: World Bank, 2016.

Kateryna Yashchenko

ASSET SEPARATION AS A BANK FAILURE MANAGEMENT TOOL

The article is devoted to the legal aspects of an asset separation tool as a bank failure management tool. Asset separation tool is provided by FSB Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions and Directive 2014/59/EU (Bank Recovery and Resolution Directive, or BRRD). However, it has not been implemented in Ukrainian legislation to date. The article defines key elements required for effective transposition of the asset separation tool. It is fundamentally important to ensure clarity in the authority's powers to conduct non-performing assets transfer to an asset management company and powers to transfer them back in cases provided in the law, as the framework should be predictable for all stakeholders. General rules for obtaining the consent of owners of the failed banks or any other parties should not be applicable. The assets should be transferred to the asset management company with the view to value maximization or orderly liquidation. An asset separation tool is not a standalone tool and shall be applied along with other tools to deal with bank failures. The article also defines key safeguards and requirements for an asset management company to operate efficiently and mitigate risks of political interference. Most asset management companies designed for bank failure management are owned by the state, and in line with this the BRRD envisages that an asset management shall wholly or partially belong to the state or a resolution authority. The BRRD provides that the resolution authority shall approve a statutory document of the asset management company, management and their remuneration, as well as the strategy and risk profile of the company. At the same time, there should be safeguards to ensure that the asset management company should be commercially oriented and operationally independent. The most efficient asset management companies have a narrow mandate. Special powers may be introduced for an asset management company when the general framework has impediments to the efficient operation of an asset management company. It should be noted that the asset management company has a temporary nature and should be wound up once its goal is reached. Necessary incentives should be introduced in this regard. This could be a sunset clause, defined interim key performance indicators, which should be flexible and regularly reviewed, and financial incentives for staff of the asset management company. It is suggested to introduce amendments to the Law of Ukraine 'On household deposit guarantee system' to implement the particularities described in the article.

Keywords: Deposit Guarantee Fund, bank insolvency, transfer of assets and liabilities, creditor, corporate governance.

Матеріал надійшов 15.10.2023



Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)